

Útmutató a szarvasmarha gümőkór szempontjából minősítő és ellenőrző vizsgálatok nyilvántartásával és dokumentálásával kapcsolatos szabályokról a 56/2019 (XII. 12) AM rendelet 9. § (4) bekezdése szerint

I. A szarvasmarha-állományok gümőkór szempontjából történő minősítő és ellenőrző vizsgálatainak dokumentálása

1. A szarvasmarha állományok intradermális tuberkulin vizsgálatának dokumentálása:

Az intradermális tuberkulin vizsgálat elvégzése (tuberkulózis) alkalmával minden esetben jegyzőkönyvet kell felvenni, amelynek kötelező melléklete az ENAR rendszerből letöltött, naprakész adatokat tartalmazó 1213/1214-es TBC Egyedleltár. **Egyszerű** intradermális próba végzése esetén a „1213—Egyedleltár TBC- Intradermális” nevű, **szimultán** próba alkalmazása esetén „1214-Egyedleltár TBC- Szimultán” elnevezésű ENAR listára kell felvezetni a tuberkulózis során mért bőrvastagságot, ezek különbségét, a vizsgálat időpontját, valamint a reakció értékelését. (Továbbiakban: 1213-as és 1214-es TBC-Egyedleltárak). Részletes leírás a dokumentálás módjáról a NÉBIH EDU portál elméleti képzése keretében elérhető.

A jegyzőkönyvnek, valamint mellékletének tartalmaznia kell legalább az alábbiakat:

- a vizsgált állatok számát
- a reagáló állatok számát
- a reakció méretét (alappéret, a duzzanat mérete, a különbség értéke mm)
- a reakció értékelésének eredményét (negatív, pozitív vagy kétes)
- a helyi elváltozással összefüggésben – amennyiben ilyen tapasztalható – jelezni kell a klinikai elváltozásokat (diffúz és kiterjedt ödéma, beszűrődés, fájdalom, vagy a terület nyirokereinek vagy a nyirokcsomóinak duzzanat, esetleg kipirulás, kisebesedés)
- az eljárás során találtak-e klinikai vizsgálattal beteg vagy betegsége gyanús állatot
- *nem specifikus reakció* feltételezése esetén a NÉBIH honlapján közzétett Útmutató alapján az ezt alátámasztó járványtani körülmények megnevezését
- a kiadott utasítás rovatban ki kell térni minden olyan részletre, észrevételre, amely az állomány mentességét veszélyezteti, vagy az ellenőrzés hiányosságát fedett fel (járvány megelőző feltételek megléte, előírt kimutatások vezetése, egyedi azonosítás, a

telepen rendszeresen megforduló személyek érvényes egészségügyi vizsgálata, a korábban kiadott rendelkezések végrehajtása, vagy annak nem teljesítése stb.).

- az eljárás alkalmával készült dokumentum alapvető feladata, hogy a fertőzöttség gyanújába került állat (állatok) vizsgálatának „alakulása”, eredménye élete (életük) végéig hitelesen követhető legyen.

- a. Ajánlott jegyzőkönyv minta a szarvasmarha-állományban elvégzett gümőkór vizsgálatokról – nagylétszámú és kislétszámú állományok esetében egyaránt (*Ajánlott jegyzőkönyv minta, 4.a melléklet*)

- b. Az ENAR rendszerből lekért, naprakész adatokat tartalmazó „1213—Egyedleltár TBC- Intradermális” vagy szimultán próba alkalmazása esetén „1214-Egyedleltár TBC- Szimultán” elnevezésű ENAR lista (Továbbiakban: *1213-as és 1214-es TBC-Egyedleltár*)

2. A 1213-as és 1214-es TBC Egyedleltár lekérdezése:

- Az ALI rendszerben a Szarvasmarha - ENAR - ENAR listák menüpontból ki kell választani a 1213-as vagy 1214-es listát.
- Lekérdezés előtt be kell állítani a vizsgálandó állatok életkorát, amely hivatalosan mentes minősítésű szarvasmarha állományok **ellenőrző vizsgálata** esetén **12 hónapos kor**. Minősítő vizsgálat esetén továbbra is a korábban megszokott 6 hetes kor.

The image shows two side-by-side screenshots of a web-based form for TBC monitoring. The left form is titled 'TBC monitoringhoz - Egyszerű intradermális' and the right is 'TBC monitoringhoz - Szimultán próba'. Both forms have identical fields for 'Körzet azonosítója', 'Helységkód', and 'Tenyészetek rendezése: Tartó neve'. Below these are 'Tenyészetkód', 'Ivar', and 'Kor hónapban tól-ig: 12' (with '12' in a red box). The right form has an additional 'Kor napokban tól-ig' field. Both forms have 'Állatok rendezése: ENAR szám' and a 'Formátum:' section with 'PDF' selected and 'XLS' unselected. A 'Lista' button is at the bottom of each form.

II. A szarvasmarha-állomány gümőkór szempontjából történő minősítő és ellenőrző vizsgálatok nyilvántartása

A szarvasmarha állományok gümőkórral kapcsolatos járványügyi helyzetének megbízható értékelhetősége, valamint az eredmények (tuberkulin vizsgálat és laboratóriumi vizsgálatok) követhetősége érdekében elengedhetetlen az adatok legalább 6 évre visszamenő, pontos rögzítése és nyilvántartása mind a szarvasmarha-állomány tartási helyén, a területileg illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörében eljáró járási, valamint fővárosi és megyei kormányhivatalban (a továbbiakban: járási hivatal/megyei kormányhivatal).

1. Az állományban végzett vizsgálatok **jegyzőkönyvét** 3 példányban kell elkészíteni:
 - állattartó példánya: köteles 6 évig megőrizni
 - a vizsgálatot végző állatorvos példánya, köteles 6 évig megőrizni
 - a járási/megyei kormányhivatal példánya (megyei szinten kidolgozandó eljárásrend szerint) köteles 6 évig megőrizni
2. A **járási hivatalnak** állományonként kell gyűjtenie a diagnosztikai vágásra küldött egyedek laboratóriumi vizsgálatáról szóló eredményközlőket és a mintakísérők visszakapott példányát.
3. A **járási hivatal** feladata a szarvasmarha állományok gümőkór szempontjából történő minősítése, a minősítéssel kapcsolatos mentességi határozatok kiadása, ezért elsődlegesen a járási hivatal ellenőrzi, hogy illetékességi területén az összes szarvasmarha-állományok minősítő és ellenőrző vizsgálatát elvégezték az erre jogosult **állatorvosok**. Ezt a Tenyészet Információs Rendszerből (TIR) történő naprakész lekérdezés (1408-as ENAR lista) alapján ellenőrzi, valamint az illetékességi területén található szarvasmarha-állományok minősítő és ellenőrző vizsgálatokról szóló jelentést az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak (a továbbiakban: megyei kormányhivatal) megküldi.
4. A **megyei kormányhivatal** feladata ellenőrizni, hogy az illetékességi területén működő járási hivatalok megküldték-e valamennyi tárgyévben működő szarvasmarhatartó tenyészet gümőkór vizsgálatáról a jelentést. A megyei

kormányhivatal nyilvántartást vezet az illetékességi területén található szarvasmarha-állományokról, összeveti az adatokat a TIR-ből történő naprakész lekérdezésével a 1408-as ENAR lista alapján, amelyről egyeztet a járási kormányhivatallal. A megyei kormányhivatal jelentést tesz az előző naptári év minősítő és ellenőrző vizsgálatáról a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalnak.

A jelentést a szarvasmarha-félék és a sertések Közösségen belüli kereskedelmét érintő állategészségügyi problémákról szóló **64/432/EGK** tanácsi irányelv 8. cikke szerinti kötelezettségnek való megfelelés érdekében **a következő év március 25-ig kell eljuttatni a NÉBIH-nek.**

5. **A megyei kormányhivatal** éves jelentésének alapját a helyben vezetett **részletes nyilvántartásnak** kell képeznie, amely összevonható a brucellózis és enzootikus szarvasmarha leukózis vizsgálatok dokumentálásával. Azokban a megyékben, ahol előfordul a gümőkórtól mentes minősítés felfüggesztése vagy visszavonása, a helyben vezetett nyilvántartásban fokozott figyelmet kell fordítani az ilyen szarvasmarhatartó állományokra. Ilyen esetekben a nyilvántartás alapján nyomonkövethetővé kell tenni a kétes vagy pozitív reakció szarvasmarhák darabszámát és fűlszámát, az ismételt gümőkór vizsgálat időpontját, és eredményét, a diagnosztikai vágásra küldött szarvasmarhák darabszámát és fűlszámát, valamint, adott esetben, a nem specifikus reakciók előfordulását.
 - a. Ajánlott megyei nyilvántartás minta a 64/432/EK irányelv 8. cikke szerinti jelentéshez- Ajánlott minimális adattartalom (4.b melléklet)
 - b. Ajánlott megyei szarvasmarha gümőkór nyilvántartás minta - Ajánlott részletes adattartalom (4. c melléklet)